

Dr. Musli Vërbani

Emaneti

15

Planprogrami i muslimanit të vogël

Shkurti, 2004

Dr. Musli Vërbani

EMANETI

15

Kaçanik, 2011

Autor:
Dr. Musli VËRBANI

Titulli:
EMANETI

Korrektura:
Burim Bunjaku

*Radhitja kompjuterike,
kopertina dhe dizajni grafik*
Mumin Shehu

Botues: **Autori**

Shtypi:
“FokusPrint”

Të drejtën e ribotimit e rezervon autori

EMANETI

Emaneti është cilësi madhështore e njeriut. Emanet do të thotë vënia e çdo sendi në vendin e duhur, në vendin merititor dhe adekuat.

Emaneti është ndërgjegjja për të kuptuar dhe vepruar me Kur'an dhe Sunet. Nëse vdes ndërgjegjja hiqet emaneti dhe atëherë njeriut nuk i bën dobi leximi i Kur'anit dhe mësimi i Sunetit. Besa nuk rri në një zemër, e cila injoron të vërtetën.

Prej kuptimeve të besueshmërisë është: Që të shikosh me shqisat e shikimit, me të cilat të ka begatuar Allahu; që të vësh në funksion aftësitë, të cilat t'i ka dhënë Allahu; që të kesh kujdes në pasurinë dhe fëmijët, të cilët t'i ka dhuruar Allahu, - dhe ta dish se të gjitha këto janë gjëra të shenjta, të cilat t'i ka lënë emanet (ne besë) Allahu. Për këtë arsye, të gjitha këto të mira duhet t'i vendosësh në disponim për të mirën e të tjerëve, për të fituar kënaqësinë e Allahut. Zoti i Lartmadhëruar ne Kur'an thotë:

“O ju që besuat, mos e tradhtoni All-llahun dhe të Dërguarin, e ashtu të tradhtoni amanetet tuaja, derisa e dini sa e keqe është kjo.”

“Dhe, dijeni se pasuria e juaj dhe fëmijët tuaj janë vetëm një sprovë, dhe se te All-llahu është shpërblimi i madh.”

(El Enfal, 27-28)

Një medinas, me emrin Thealebe, shkon të ensarët dhe kërkon prej tyre që të jenë dëshmitarë se nëse Allahu i jep të mira do t'i japë të mira çdo njeriu që meriton, do të japë lëmoshë dhe do ta ndihmojë farefisin. Kur vdiq një djalë i axhës së tij ky trashëgon nga ai pasuri, por nuk plotësoi asgjë nga ajo çka premtoi, që do të thotë se e ka thyer besën e dhënë. Për këtë arsye kanë zbritur ajete kur'anore, si vijon:

“E prej tyre (hipokritëve) pati sish që i patën dhënë besën All-llahut që: “Nëse na jep (All-llahu) nga mirësia e Tij, ne do të ndajmë lëmoshë dhe do të bëhemi prej punëmirëve.”

“Kur ju dha (All-llahu) nga të mirat e Veta, ata bënë koprraci me atë (që u dha), e thyen besën dhe u zbrapsën nga respekti ndaj All-llahut.”

“Dhe për shkak se e thyen besën që i patën dhënë All-llahut, dhe për shkak të asaj se gënjenin, All-llahu u ngjeshi hipokrizinë në zemrat e tyre deri në ditën që e takojnë Atë.”

“A nuk e ditën ata se All-llahu e di fshehtësinë e tyre (në zemra), bisedën e tyre, dhe se Ai (All-llahu) i di të gjitha të fshehtat.”

(Et Tevbe, 75-78)

Ebu Hurerje transmeton një hadith të Pejgamberit s.a.v.s. për tre persona, ku dy prej tyre e kanë thyer besën, ndërsa i treti jo.

Të shohim se si ka ndodhur me tre persona të një vendi, ku njëri e kishte zgjebën, i dyti ishte pa flokë (qel) dhe i treti i verbër.

Që të tre kishin të meta, që të tre ishin të vetmuar, njerëzit largoheshin prej tyre për shkak të sëmundjeve neveritëse të tyre dhe për shkak të papastërtisë së tyre.

Allahu dërgoi një melaqe te ata për t'i sprovuar, duke u dhënë atyre pasuri dhe duke ua larguar sëmundjet.

Melaqja shkoi te njeriu i parë:

- *Çka dëshiron, i tha?*
- Nuk dua asgjë, pos të më shërojë Zoti nga kjo sëmundje dhe të kem pasuri sa për ekzistencë.

Melaqja e preki dhe ai u shërua nga zgjebja, pastaj i tha se Allahu të jep këto dy dele dhe ti prej tyre do të pasurohesh.

Pastaj melaqja shkoi te njeriu i dytë dhe i tha:

- *Çka dëshiron?*
- Njeriu pa flokë qeli i tha: - Nuk dua asgjë tjetër, pos të më shërojë Zoti nga kjo sëmundje dhe të kem pasuri sa për ekzistencë.

Melaqja e preki dhe ai u shërua nga sëmundja, pastaj i tha se Allahu të jep këto dy dele dhe ti prej tyre do të pasurohesh.

Në fund melaqja shkoi te njeriu i tretë dhe i tha:

- *Çka dëshiron?*
- I verbëri tha: - Nuk dua asgjë tjetër, pos të më kthejë shikimin Zoti dhe të kem pasuri sa për ekzistencë.

Melaqja e preki dhe i erdhi shikimi, pastaj i tha se Allahu të jep këto dy dele dhe ti prej tyre do të pasurohesh.

Kaluan shumë vite ata u forcuan dhe u pasuruan pasi që Allahu i Madhëruar i kishte frymëzuar delet të shumohen. Pas atyre viteve të shumta Allahu e dërgoi melaqen dhe e urdhëroi të shndërrohet në formën e një njeriu të varfër, me rroba të vjetra, që t'i sprovojë ata se a janë bamirës, a e falënderojnë Zotin dhe a u ndihmojnë nevojtarëve.

Në atë formë, si i varfër, melaqja kërkoi ndihmë prej njeriut të parë, i cili kishte pasur zgjebën e i tha: *“Jam udhëtar kam nevojë për ndihmë, më jep diç prej asaj që të ka dhënë Allahu!”*

Ai e refuzoi dhe filloi t'i bërtasë duke e qortuar. Në atë moment befasisht melaqja prej formës së njeriut të varfër u shndërrua në formën e melaqes së vërtetë dhe i tha: *“Pasi ti nuk i njeh të mirat e Allahut dhe njerëzit nuk kanë dobi prej teje kthehu zgjebkan siç ishe më parë.”* Dhe menjëherë u kthye në sëmundjen e mëparme.

Melaqja vazhdoi dhe shkoi te njeriu i dytë si i varfër dhe kërkoi ndihmë prej tij. Ai u tregua më koprrac. Filloi t'i bërtas, ta ofendojë dhe ta largojë me forcë. Melaqja me shpejtësi u shndërrua në formën tij të vërtetë dhe i tha: *“Kthehu në sëmundjen e mëparme pa flokë (qel)”*, - dhe me urdhrin e Allahut u sëmur. Ai filloi të qajë dhe u pendua, por pendimi i tij nuk pati efekt.

Vazhdoi melaqja për ta provuar njeriun e tretë. Kur shkoi te ai, kërkoi ndihmë, u paraqit si i varfër, i gjorë, me rroba të vjetra dhe i tha: *“A keni diçka të më ushqeni se jam i uritur.”*

Ai me zemërgjerësi i tha: *“O vëlla, ti je i varfër dhe nevojtar. Por, tërë kjo pasuri është begati prej Allahut, prandaj, merr sa të duash dhe sa të kesh nevojë, vetëm se për këtë falënderojë Allahun, e jo mua”*. Melaqja prej të varfërit u shndërrua në formën e vërtetë, e tha:

“Ti je bamirës, falënderues dhe i dobishëm për shoqërinë, për këtë arsye Allahu do ta shtojë pasurinë dhe do të të japë shëndet të fortë përgjithmonë.”

Ka shumë ajete, të cilat tregojnë mbajtjen e besës dhe realizimin e premtimit.

Zoti i Lartmadhëruar thotë:

“Meqë keni premtuar, pra zbatoheni premtimin e dhënë ndaj Allahut, e mos i prishni betimet pasi i keni vërtetuar ato, duke qenë se Allahun e bëtë garant tuajin. Vërtet, All-llahu e di se çka punoni.”

“Mos u bëni (në çështjet e betimit) si ajo (grua) që e prish tjerrin e saj pasi ta ketë dredhur fort, e t'i bëni betimet tuaja dredhi (mashttrim) mes jush, për shkak se një popull është më i madh se tjetri. All-llahu vetëm ju sprovon me këtë, e në ditën e gjykimit Ai gjithsesi do t'ua sqarojë atë gjë rreth të cilës kundërshtoheshit.”

(El Nahl, 91-92)

Emaneti më i madh i njeriut është feja Islame. Gjithashtu namazi është emanet, zekati është emanet, agjërimi është emanet, haxhi është emanet, pjesët e trupit i kemi emanet, begatitë që na ka dhënë Allahu i kemi emanet, dituria është emanet, drejtësia në mes të njerëzve është

emanet, gjuha e muslimanit është emanet, - kështu që ai i ruan këto emanete dhe nuk i keqpërdor për gënjeshtër, ofendime, shpifje e përgojime. Po ashtu edhe syri është emanet dhe nuk shikojmë me sy harame, por vetëm atë çka është hallall. Veshi është emanet dhe nuk dëgjojmë çështje të ndaluara. Besimtari duhet të jetë besnik në pasurin e tij dhe të tjerëve.

Nuk ka çështje më madhështore se sa kur muslimani e kryen emanetin ndaj Zotit të tij, ndaj njerëzve dhe ndaj vetes së tij.

Islami urdhëron për emanet dhe ndalon tradhtinë.

Enesi r.a. transmeton se ka thënë: Kur na ka ligjëruar Pejgamberi s.a.v.s. ka thënë: *“Nuk ka besim ai, i cili nuk ka besë; dhe nuk ka fe ai, i cili nuk e mban premtimin.”*

(Transmeton Ahmedi)

EMANETI NË KUR'AN

Fjala emanet është përmendur shpesh në Kur'an. Emaneti është feja jonë, emanet, të cilin janë frikësuar ta marrin përsipër edhe kodrat edhe toka edhe qielli. Zoti i Lartmadhëruar thotë:

“Ne ua ofruam amanetin (obligimet) qiejve, tokës dhe maleve, e ato nuk deshën ta marrin përsipër atë dhe u frikësuan prej tij, ndërsa njeriu atë e mori mbi vete; dhe ai i bëri padrejt vetes, dhe ishte i padijshëm.”

(El-Ahzab, 72)

Zoti i Lartmadhëruar në Kur'an thotë:

“Edhe ata që janë besnikë ndaj amanetit që u është besuar dhe ndaj premtimit të dhënë.”

“Edhe ata që dëshminë e vet e zbatojnë (nuk e mohojnë, nuk e fshehin).”

“Edhe ata që janë të kujdesshëm ndaj rregullave të namazit të tyre.”

“Të tillët janë në xhennete dhe janë të nderuar.”

(El-Mearixh 32-35)

Zoti i Lartmadhëruar në Kur'an ka kërkuar që secili t'ia dorëzojë amanetin pronarit të vet:

“All-llahu ju urdhëron që t'u jepni amanetin të zotëve të tyre dhe kur të gjykoni, ju urdhëron të gjykoni me të drejtë mes njerëzve. Sa e mirë është kjo që ju këshillon. All-llahu dëgjon dhe sheh si veproni.”

(El-Nisa, 58)

EMANETI NË SUNET

Nuk ka besim ai i cili nuk ka emanet (besim) dhe nuk ka fe ai i cili nuk e zbaton premtimin.

(Ahmedi)

Pejgamberi s.a.v.s. po ashtu ka thënë:

“Kryeja emanetin atij, i cili ta ka besuar, e mos e tradhto atë që të ka tradhtuar.”

(Ebu Davudi)

Po ashtu Pejgamberi s.a.v.s. në hadith ka thënë se shpërblimi i mbajtjes së emanetit është xheneti.

Transmeton Ebu Dardai se Pejgamberi s.a.v.s ka thënë:

“Kush i vepron pesë gjëra hynë në xhenet:

- Kush i falë pesë kohët e namazit me abdest, ruku e sexhde dhe në kohë të tyre;
- kush agjëron ramazanin;
- kush ka mundësi dhe gjen rrugëdalje për ta kryer haxhin;
- kush e jep zekatin sinqerisht e me zemrën e tij dhe
- kush e kryen emanetin”

Kur është pyetur: - O Ebu Derda! Ç’është kryerja e emanetit? Ka thënë: - *Pastrimi prej papastërtisë.*

(Ebu Davudi)

EMANETI I PEJGAMBERËVE

Emaneti është cilësi e pejgamberëve, sepse pejgamberët gjithmonë kanë qenë në kulminacion të moralit. Kur'ani na tregon rastin e **Musait** a.s:

“Atëherë ai u dha ujë (kafshëve) të atyre, pastaj u largua anash nën një hije e tha: “O Zoti im, unë kam nevojë për çkado që të më japësh!”

“E njëra prej tyre erdhi te ai, ecte e turpërueshme, e tha: “Babai im të thërret që të paguajë ty shpërblimin për atë që na u dhe (bagëtisë) ujë!” E kur shkoi (Musai) tek ai dhe ia tregoi atij ngjarjen, ai tha: “Mos ki frikë, paske shpëtuar nga populli zullumqar!”

“Njëra prej atyre dyjave tha: “O babai im, merre këtë në shërbim me pagë, pse më i miri i atij që do ta marrësh në shërbim është ai i fuqishmi e besniku!”

(El Kasas, 24-26)

Jusufi a.s ka qenë besnik në shtëpinë e pronarit të tij.

Pejgamberi s.a.v.s ka qenë edhe para shpalljes i njohur si besnik, sa që të gjithë Kurejshit ia kanë dhënë titullin “Muhamedul-Eminë”, që do të thotë **Muhamedi Besnik**.

Po ashtu **Xhibrili**, pra melaqja, e cila ia ka sjellë shpalljen Muhamedit a.s prej Zotit të Lartmadhëruar ka qenë besnik, sepse Zoti i Lartmadhëruar e ka quajtur “Ruhul Emin” - *Shpirti besnik*, sepse meleku Xhibril me besnikëri e ka përcjell Kur'anin te *Muhamedi besnik*, por edhe *Muhamedi besnik* me besnikëri e ka bartë Kur'anin deri te ne, e ne duhet me besnikëri ta përcjellim Kur'anin, me besnikëri të veprojmë sipas urdhrave të Kur'anit dhe me besnikëri ta përcjellim besimin tek brezat e ardhshëm.

SHKOPI INTERESANT

Një tregtar shkoi në një udhëtim për tregti, mirëpo në vendin ku blinte mall me shumicë nuk kishte me vete para të mjaftueshme. Për këtë arsye shkoi te një njeri dhe i kërkoi 1000 dinar hua. Njeriu pranoi, por e kushtëzoi që të sjellë një garantues - dëshmitar. Tregtari thotë: “Mjafton që Allahu të jetë dëshmitar – garantues për ne.” Atëherë njeriu i thotë: “Mirë pra”. Ia jep të hollat borxh për t’ia kthyer në një periudhë të caktuar.

Tregtari bleu mall, shkoi, e shiti mallin dhe fitoi. Kur erdhi afati i kthimit të borxhit shkoi në bregdet, kërkoi një anije për të shkuar në kohën e caktuar te vendi i borxhdhënësit, mirëpo anije nuk kishte.

Ç’të bënte? Mendoj e mendoj. Duke menduar e sheh një dru. Atëherë, e mori drurin, e bëri një vrimë në të, i vendosi në vrimë 1000 dinarët dhe e shkroi në të emrin e borxhdhënësit. Pastaj e mbylli vrimën e drurit mirë e mirë dhe e hodhi në det. Dhe bëri lutje te Allahu që druri të arrijë në dorën e atij, për të cilin ishte pajtuar që Allahu të jetë Dëshmitar, Garantues në mes tyre.

Në ditën e caktuar për kthimin e borxhit, borxhdhënësi del në bregdet për ta pritur tregtarin, mirëpo atë nuk e takon. Duke u kthyer në shtëpi e sheh në ujë drurin, të cilin e merr për t’u ngrohur. Kur kthehet në shtëpi fillon ta shkurtojë më sharrë, kur sheh të hollat në dru dhe letrën. Për këtë falënderoi Allahun.

Pas një kohe, tregtari shkon te ky njeri, kërkoi falje dhe ia ofroi 1000 dinarë të tjera. Mirëpo, ai nuk i pranoi, por tha: “Vërtet Allahu i ka ruajtur të hollat të cilat i ke dërguar nëpërmjet drurit. O besnik! Zoti të shpërbleftë gjithmonë me të mira për besnikërinë tënde.”

ARI I MBULUAR

Një njeri ia kishte shitur tokën një njeriu tjetër dhe paratë ia kishte pranuar. Blerësi duke punuar arën, në të gjen një thesar të mbuluar nën dhë. Blerësi e merr thesarin dhe shkon te njeriu nga i cili e kishte blerë tokën, dhe i thotë:

- Këtë thesar e kam gjetur në tokën e blerë, ja merre kjo është e jotja.

Shitësi i thotë: - Unë ta kam shitur tokën dhe çdo gjë që është në të.

Kështu që asnjëri prej tyre nuk e pranonte thesarin. Në fund pajtohen që të shkojnë te Kadia, që ai të vendosë.

Kur shkojnë te Kadiu dhe ia tregojnë rastin, kadiu pyet:

- O shitës, a ke ndonjë djalë?
- Po, ia kthen shitësi.
- O, blerës, po ti a ke ndonjë vajzë?
- Po, ia kthen blerësi.

Atëherë kadiu iu drejtua shitësit: - Martoje djalin tënd me vajzën e blerësit dhe atyre le t'u takojë ky thesar, ndërsa ju për vete mos merrni asgjë.

- Që të dy njëzëri thanë: - Të drejtën e thua, o kadi.

Kështu shitësit dhe blerësit i pëlqeu mendimi i kadiut, pasi që asnjëri prej tyre nuk dëshironte emanetin e huaj.

EMANETI I OMERIT

Ishte vapë, dielli përcëllonte, Othmani r.a. me shërbëtorin e tij qëndronte nën një hije në periferi të Medinës.

Larg nga aty sheh një njeri, i cili i tërhiqte dy deve. Mendoj në vete: - A thua ç'është ajo që e ka shtyrë këtë njeri në këtë vapë, përse nuk e prit kohën kur të flladitet, e pastaj të vazhdojë udhëtimin?! Kur ai njeri afrohet e kuptoi se ai ishte Omeri r.a. Dhe Othmani r.a. menjëherë u nis në drejtim të tij, mirëpo dielli përcëllues e detyroi të kthehej prapë nën hije. Kur Omeri arriti tek ai, Othmani r.a. i tha: - O Emir i besimtarëve, çfarë të shtyri në këtë kohë të nxehtë të jesh këtu?! Omeri iu përgjigj: - Këto dy deve janë deve të zekatit dhe janë ndarë nga të tjerat. E unë u frikësova se mos po humbasin, e Zoti pastaj të më pyes për to në Ditën e Kijametit. Për këtë arsye shkova, i kërkova, deri sa i gjeta. Dhe tash do t'i dërgoj në torishtë, aty ku janë të tjerat. Othmani i thotë: - O Emir i besimtarëve, eja nën hije, se tash, pjesën tjetër të rrugës le të vazhdojë ndonjë tjetër pas teje. Mirëpo Omeri r.a. refuzoi dhe i tërhoqi devetë deri te vendi i caktuar. Othmani r.a thotë: - Kush dëshiron të shohë të fuqishmin besnik le të shikoj Emirin e besimtarëve, Omerin r.a.

BARIU BESNIK

Para Islamit ka ekzistuar sistemi skllavopronar, që do të thotë se disa nga njerëzit i kanë robëruar njerëzit e tjerë. Njëra prej specifikave të Islamit është se ai ka ardhur për lirinë e të gjithë njerëzve. Kështu një herë Abdullah bin Omer bin Hatabi derisa ishte në një shëtitje me një shok të tij, lodhet duke ecur. Ai vendos që të ulet dhe të pushojë rreth një kodre. Aty kalon një bari me dele. Abdullahu e thërret dhe e pyet: - A jeni ju bari i këtyre deleve? Bariu thotë: - Po

Abdullahu i thotë: - A ma shet një dele?

Bariu: - Këto dele nuk janë të miat, por i ruaj. Këto janë të pronarit tim.

Abdullahu provon ta testojë besnikërinë e bariut dhe i thotë: - Po më shit delen, ndërsa pronarit tënd thuaji se e ka hëngër ujku.

Bariu i thotë: - O njeri nëse kështu i them pronarit, i cili nuk më sheh, atëherë çfarë do t'i them në Ditën e Kijametit Zotit, i Cili më sheh?

Abdullahu mahnitet me përgjigjen e bariut dhe fillon të qajë prej frikës së Allahut. Më vonë kupton se ai bari ishte rob. Për këtë arsye shkon te pronari i tij, e blen këtë rob dhe e liron. Pastaj shkon, i blen delet dhe ia jep shpërblim të gjitha, vetëm e vetëm se ka treguar besnikëri dhe ka qenë besnik.

VAJZA E CILA SHISTE QUMËSHT

Omeri r.a. ka qenë halifja e dytë i muslimanëve. Një natë së bashku me shërbëtorin e tij Eslemin del për një inspektim në qytet për të parë nevojat e qytetarëve. Pas një udhëtimi ndalojnë që të pushojnë në një kënd të qytetit. Aty dëgjon një zë të një gruaje të moshuar duke e urdhëruar bijën e saj që ta përzipte qumështin me ujë. Mirëpo, vajza refuzonte që ta përzipte qumështin me ujë, duke i thënë: - Oj nënë, ti e di se Omeri r.a. e ka ndaluar që të përzihet qumështi me ujë dhe të shitet, sepse kështu tradhtohen njerëzit. Nënë i thotë: - Po edhe nëse është ashtu, ku është Omeri tani, Ai nuk na sheh.

Vajza besnike i thotë: - Pse a duhet ta dëgjojmë halifen e muslimanëve - Omerin para njerëzve, ndërsa fshehtë jo?!

Kjo thënie e gëzoi Omerin r.a. dhe e mahniti besimi i saj dhe besnikëria e saj.

Të nesërmen në mëngjes pyeti për atë vajzë dhe u njoftua se ishte Umi Amaretu bin Sufjan bin Abdullah Eth-Thekafij. Kur e kuptoi se ajo vajza ishte e pamartuar, atëherë kërkoi që ajo të martohej me djalin e tij Asimin. Pasi u martuan, Zoti e bekoj këtë martesë dhe pas tyre trashëguan halifen e drejtë, Omer bin Abdul Azizin.

RROBA DHE KARVANI

Një tregtar besnik shkoi për një punë tregu, ndërsa punëtorin e tij e lë t'ia shes mallin. Para se të shkojë i thotë punëtorit: - Shiti njerëzve ashtu siç kam shitur unë dhe mos mashtro askënd. Kjo rrobë është me të meta, andaj mos ia shit askujt, sepse, pasi të kthehem, do ta rregulloj e pastaj do ta shes.

Pasi që tregtari besnik shkoi, një jehudi vjen dhe e blen rrobën me të meta, me të njëjtin çmim të rrobave pa të meta.

Jahudia ishte në udhëtim, në shoqëri të një karvani, kështu që karvani vazhdon rrugën.

Në mes të ditës tregtari besnik kthehet dhe nuk e sheh rrobën me të meta. Kur e pyet punëtorin, ai i thotë se ia kam shitur një jehudiut, në vlerë prej 3000 dërhëmëve. Tregtari hidhërohet dhe e pyet: - Ku është ai njeri? - Ai ka udhëtuar me një karvan, i përgjigjet. Tregtari i merr të hollat, i hipi kalit dhe me shpejtësi i shkon pas karvanit dhe pas një udhëtimi të mundimshëm e arrin karvanin. Tregtari pyet se ku është njeriu, i cili e ka blerë rrobën. Pasi që lajmërohet, i thotë: - Më vjen keq, po ju keni blerë rrobën me të meta, merri të hollat dhe ma kthe mallin. Jahudiu habitur i thotë: - Çfarë të shtyri që të veprosh kështu?! Tregtari besnik i thotë: - Feja ime më urdhëron që të jem besnik dhe ma ndalon tradhtinë. Muhamedi s.a.v.s. ka thënë:

“Kush mashtron nuk është prej nesh.” (MUSLIMI)

Jahudiu befasohet. Pasi jahudiu i merr të hollat e tij, ia kthen rrobat tregtarit, dhe i tregon se edhe të hollat kanë qenë të falsifikuara. Atëherë jahudiu e pranon islamin duke thënë:

Eshhedu en la ilahe il-lallah, ve eshhedu ene Muhameden resulallah.

MALLI I KALBUR

Kur të shkojmë në treg është mirë të bëhet kjo lutje:

LA ILAHE IL-LALLAH, VAHDEHU LA SHERIKE LEH,
LEHUL MULKU VE LEHUL HAMDU, JUHJI VE JUMIT, VE
HUVE HAJJUN LA JEMUT, BI JEDIHIL HAJR, VE HUVE ALA
KUL-LI SHEJ IN KADIR.

Në gjuhën shqipe do të thotë:

“Nuk ka Zot tjetër pos Allahut, i vetmi, i pashoq, Ai ka krijuar jetën dhe vdekjen, Ai është i gjallë nuk vdes, në dorën e Tij është e gjithë e mira, Ai ka mundësi për çdo send”.

Muhamedi s.a.v.s. ka thënë:

“Tregtari i drejtë dhe besnik do të jetë në shoqërinë e pejgamberëve, të mirëve dhe dëshmorëve.”

Një ditë Pejgamberi s.a.v.s. shkon në treg për të përcjellë veprimin e njerëzve dhe mënyrën e shitblerjes në treg. Kalon pran një njeriu, i cili kishte vendosur mallin në treg për shitje. E përshëndet me selam dhe e shikon mallin. E vendos dorën në brendi të mallit dhe e sheh se në brendësi malli ishte i lagur.

Pejgamberi s.a.v.s hidhërohet dhe i thotë tregtarit: *“Çka është puna me këtë mall.”*

Tregtari kërkon falje dhe arsyetohet duke i thënë Pejgamberit s.a.v.s se ka rënë shi dhe uji i shiut ka depërtuar në brendësi.

Pejgamberi s.a.v.s nuk e pranon arsyetimin dhe e këshillon që të jetë tregtar besnik dha ta tregojë të metën e mallit para njerëzve, duke i thënë: “Po përse mallin e lagur nuk e ke vendosur sipër që ta shohin blerësit? Pastaj thotë:

“Kush tradhton, ai nuk është prej nesh.”

PASURIA E PASTËR

Ebu Hanife përpos që ka qenë dijetar, ka qenë edhe tregtar.

Një ditë prej ditëve Ebu Hanife e dërgon punëtorin e tij që t'ia shes mallin në treg. Në mesin e rrobave ka qenë një rrobë e klasës së dytë, pra me të meta. Ebu Hanife i tregon punëtorit se kush dëshiron ta blejë këtë rrobë, le ta blejë më çmim më të ulët, në krahasim me rrobat e tjera dhe e porositi që t'ia tregojë të metën e rrobës. E nëse pajtohet blerësi, le ta blejë; nëse nuk pranon, mos ta blejë.

Punëtori shkon në treg dhe i shet të gjitha rrobat, dhe harron që rrobën me të meta ta shes me çmim më të lirë.

Kur i kujtohet fillon të kërkojë nëpër treg blerësin, por kot, nuk mundi ta takojë dot.

Kthehet te Ebu hanife dhe i tregon se çfarë i ka ndodhur.

Ebu Hanife vendosi që të gjitha të hollat e asaj tregtie t'i japë sadaka, nga frika se mos po përzihet malli haram në pasurin e tij.

Kështu pra Ebu Hanife ka qenë tregtar besnik dhe ka vepruar me besnikëri në shit-blejje.

RROBA E SHTRENJTË

Ebu Hanife shkon te një grua, e cila shiste rroba të mëndafshit.

- Sa kushton rroba, e pyeti Ebu Hanifja.
- Njëqind dërhëm, përgjigjet gruaja.
- Jo, kjo rrobë kushton më shumë se njëqind dërhëm.

Gruaja habitet se si blerësi e rrit çmimin. Kështu Ebu Hanifja ia rrit çmimin në katërqind dërhëm.

- Kjo rrobë kushton më shumë se katërqind dërhëm, tha Ebu Hanifja.

- A mos po tallesh me mua, i thotë gruaja.
- Sille një tregtar me përvojë që ta caktojë çmimin.

Shkoi dhe e solli një tregtar. Tregtari thotë se çmimi standard i kësaj rrobe është pesëqind dërhëm.

Kështu që Ebu Hanifja e blen rrobën me atë çmim.

Gruaja i merr të hollat dhe kthehet e lumtur dhe e kënaqur me tregtinë e saj dhe e falënderon Ebu Hanifen për vërtetësinë dhe besnikërinë e tij.

DHURATA

Pejgamberi s.a.v.s. dërgoi një njeri te fisi Beni Selimë që ta tubojë zekatin. Pasi që e tuboi zekatin, kthehet në Medine, shkon te Pejgamberi s.a.v.s dhe e takon ulur me shokët e tij. Pasi i jep selam, dorëzon zekatin e tubuar, ndërsa një pjesë tjetër e ndal. Pejgamberi s.a.v.s e pyet: “Po pse po e ndalë pasurinë tjetër?” Ai i përgjigjet se këtë ia kanë dhënë dhuratë. Pejgamberi s.a.v.s. ia sqaron se çfarë do të thotë emaneti dhe se atë pasuri ia kishin dhënë dhuratë pasi që e kanë ditur se ishte dërguar prej Pejgamberit s.a.v.s. Prandaj, po të mos ishte në këtë detyrë apo në këtë post, nuk do t’i kishin dhuruar. Pra, të tërën duhet dorëzuar në bankën e muslimanëve.

Pejgamberi s.a.v.s. na ka udhëzuar që ne si musliman të jemi besnik ndaj pasurisë së vëllezërve musliman, dhe nuk duhet të bëhemi tradhtar, sepse Zoti i Lartmadhëruar na dënon në Ditën e Kijametit.

EBU UBEJDETE BIN XHERRAHI

Muhamedi s.a.v.s ka thënë:

“Secili popull e ka besnikun e vet, e besniku i këtij populli është Ebu Ubejde.”

Ebu Ubejde bin Xharrah është njëri prej dhjetë personave, të cilët janë paralajmëruar se do të hyjnë në xhenet. Ai e donte Allahun dhe të Dërguarin e Tij, por edhe Pejgamberi s.a.v.s. e donte shumë. Kur është pyetur Aisha r.a. se cilin prej sahabëve Pejgamberi s.a.v.s. e donte më së shumti, ajo është përgjigjur: - Më së shumti e donte Ebu Bekrin. - Po pastaj? - Omerin. Po pastaj? - Ebu Abidete bin Xherrarin, është përgjigjur ajo.

Për Ebu Ubejdetë bin Xherrahin ka zbritur ajeti kur'anor:

“Nuk gjen popull që e beson All-llahun dhe Ditën e Gjykimit, e ta dojë atë që e kundërshton All-llahun dhe të Dërguarin e Tij, edhe sikur të jenë ata (kundërshtarët) prindërit e tyre, ose fëmijët e tyre, ose vëllezërit e tyre, ose farefisi i tyre. Ata janë që në zemrat e tyre (Ai) ka skalitur besimin dhe e ka forcuar me shpirt nga ana e Tij dhe ata do t'i shpjerë në xhennete, nëpër të cilët rrjedhin lumenj. Aty janë përgjithmonë. All-llahu ua ka pëlqyer punën e tyre dhe ata janë të kënaqur me shpërblimin e Tij. Të tillët janë palë (grup, parti) e All-llahut, ta dini pra, se ithtarët e All-llahut janë ata të shpëtuarit.”

(El-Muxhadele, 22)

Shkak i zbritjes së këtij ajeti ka qenë se në luftën e Bedrit baba i Ubejdes kishte shkuar në luftë vetëm për ta mbytur të birin e tij, vetëm pse është bërë musliman. Gjatë betejës, Ebu Ubejde largohej nga baba i tij dhe kalonte në turmën tjetër, mirëpo babai i tij nuk e linte të qetë dhe vazhdimisht i shkonte pas, deri sa Ebu Ubejde e vret babën e tij.

Ebu Ubejde, edhe në luftën e Uhudit, deri sa pabesimtarët e sulmonin Muhamedin s.a.v.s, ishte vendosur mburojë e hekurt e trupit të Muhamedit s.a.v.s.

Pas betejës, Pejgamberit s.a.v.s. i ishte lënduar balli, ndërsa dy hallkat e parzmës së tij i kishin hyrë nën mollëzat e syrit. Ai me dhëmbët

e tij i kafshon ato dhe me tërë fuqinë e dhëmbëve të përparmë të tij ia tërheq, edhe pse dhëmbët i bien ai nuk brengosej, vetëm e vetëm që Pejgamberi s.a.v.s të mos ndiej dhembje gjatë heqjes së hallkave nga mollëzat e syrit.

Ebu Bekri Sidiki ka thënë: - Ebu Ubejde është prej njerëzve më të pashëm pa dhëmbët e përparmë.

Ebu Ubejdete ishte besnik ndaj Allahut, besnik ndaj Pejgamberit dhe ishte besnik i umetit.

DËNIMI I TRADHTISË

Tradhtia e shpie njeriun në pabesim, sepse Pejgamberi s.a.v.s. ka thënë:

“Kush prej nesh na tradhton, ai nuk është i mesit tonë. Në Ditën e Kijametit tradhtari do ta ketë një shenjë dhe për të do të thuhet: - Ky është tradhtar.”

- Prej tradhtarit njerëzit largohen dhe nuk i afrohen atij.

ÇKA PËRFITJMË NGA KY LIBËR

Nga ky libër përfitojmë se:

- Emaneti është cilësi e besimtarëve.
- Rrena, mashtrimi dhe tradhtia janë cilësi të hipokritëve.
- Dënimi i tradhtisë është zjarri i xhehenemit.
- Shpërblimi i besnikërisë është xheneti.
- Emaneti sjell lumturi në jetë dhe të shpëton prej fatkeqësive.

PËRFUNDIM

Të përkujtojmë ajetin: *“Vërtet Allahu ju urdhëron që ta dorëzoni emanetin te pronarët e tyre”*. Ndërsa përkujtimi është për ata që kanë zemër, përqendrojnë dëgjimin dhe dëshmojnë me sy të vërtetën.

Ndoshta kjo çka është shkruar në këtë libër i bën dobi zemrës tënde fëmijë i dashur, e dëgjon veshi yt dhe dëshmon me tërë qenien tënde atë që është shkruar.